

procedure laws have the separate subject of the legal regulation and remain separate branches of law, but they are located in the framework of one complex. Attempt to divide this complex and to solve a certain criminal-legal task using only one branch of law can cause negative consequences.

Key words: *Criminal Procedure Code of Ukraine, Criminal Code of Ukraine, interbranch connections, interconnection of norms of criminal and criminal procedure law.*

Стаття надійшла 19 лютого 2016 р.

УДК 343.97

Ю. С. Нагачевська

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРАВОВИХ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ТА ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Досліджено та проаналізовано досвід розвинутих демократичних країн світу в сфері запобігання корупційним правопорушенням. Визначено основні позитивні заходи протидії корупції, які можна використовувати в правоохоронній практиці органів внутрішніх справ України. Зроблено висновок про необхідність запозичення позитивного міжнародного досвіду протидії корупції. Практичний досвід правових держав світу в сфері боротьби з корупційними злочинами дає змогу сформуванню уявлення про основи передової національної антикорупційної стратегії, формування якої сьогодні необхідне в Україні.

Ключові слова: *корупція, протидія корупції, міжнародна співпраця, досвід протидії корупції, стратегія боротьби з корупцією.*

Постановка проблеми. Під час розгляду проблеми з корупцією важливим є питання вивчення досвіду роботи у цій сфері, що накопичений міжнародною спільнотою. Він цікавий тим, що є зразком класичного юридичного світогляду, який сформувався в процесі розвитку більшості країн Європи та немає ідеологічних особливостей. Окрім того, безсумнівною є те, що ефективно протистояти корупції можна не лише у разі об'єднання зусиль і чіткої координації діяльності всіх зацікавлених сторін, але й у разі приведення власного законодавства та кримінальної політики загалом до єдиних світових стандартів. Україна є прихильницею загальноприйнятих світових цінностей, що обумовлює необхідність інтеграції з іншими країнами в частині не тільки інформаційного обміну та взаємної міжнародної допомоги у боротьбі із

злочинністю, а й у розробці єдиних правових стандартів на основі загального осмислення суті феномена корупції.

Стан дослідження. З огляду на складність зазначеної проблематики, міжнародний досвід протидії корупції розглядали вітчизняні науковці, а саме: Ф. В. Абрамов, В. Б. Авер'янов, О. М. Бандурка, М. Ю. Бездольний, А. В. Гайдук, М. Д. Данчук, Д. І. Йосифович, Д. Г. Заброда, М. І. Мельник, Є. В. Невмержицький, О. Я. Прохоренко, С. С. Рогульський, С. С. Сербогін, О. В. Терещук, О. В. Ткаченко та інші. Чимало російських учених свої наукові доробки також присвятили дослідженню корупції. Серед них необхідно виокремити: С. Г. Александрова, С. В. Александровську, В. В. Астаніна, К. І. Голованову, А. М. Кузнецова, В. К. Максимова, О. Б. Осіпова, І. О. Савенка, М. В. Селіхова та інших.

Мета статті – дослідити заходи протидії корупції у розвинутих зарубіжних країнах, а також розглянути можливості їх імплементації у практику діяльності правоохоронних органів України.

Виклад основних положень. Аналіз міжнародного досвіду боротьби з корупцією свідчить, що за сучасних умов вияви корупції стали тими чинниками, які створюють реальну загрозу національній безпеці та демократичному розвитку більшості країн світу, негативно впливають на всі аспекти суспільного життя. Нині кримінальні елементи певною мірою змінили форми та методи протиправної діяльності, дедалі частіше спрямовують свої зусилля на встановлення контролю над найприбутковішими сферами економічних відносин, залучають до реалізації корисливих задумів корумпованих представників органів влади, намагаються проникнути до управлінських структур різних рівнів для лобювання власних інтересів. Значна частина кримінальних формувань має тісні міжрегіональні та міжнародні зв'язки. Незважаючи на багатоаспектність природи виникнення та поширення корупційних виявів у кожній окремій державі, до основних чинників, що сприяють їх поширенню, можна віднести, з одного боку, зuboжіння, що зростає, широких верств населення; погіршення криміногенної ситуації; високі показники нерівності розподілу прибутків; відсутність системи соціального захисту в одних країнах, а з іншого – нарощування економічного потенціалу та щорічне збільшення фінансових надходжень у вигляді іноземних інвестицій – в інших країнах. Корупція у більшості держав Центральної та Східної Європи, а також у країнах, які виникли на пострадянському просторі, пов'язана з тим, що вони є в стані економічної та суспільної трансформації.

Чинники успішної протидії корупції давно відомі та апробовані міжнародною спільнотою. Це насамперед відкритість влади, прозо-

рість та зрозумілість процедур ухвалення державних рішень, ефективні механізми контролю за діяльністю державних органів з боку громадянського суспільства, свобода слова, свобода та незалежність засобів масової інформації. За умов масштабної корупції акцентовано саме на усуненні причин, а не на боротьбі з конкретними виявами [1]. Так для правових систем деяких розвинутих країн узагалі не характерне використання в законодавстві терміна «боротьба» – законодавці закладають у нормативно-правовому акті принципи попередження правопорушень, які стосуються певної сфери діяльності. Однією з головних складових формування та реалізації ефективної системи боротьби з корупцією є чітка взаємодія держав, насамперед їх правоохоронних органів, на регіональному та міжнародному рівнях, участь у заходах боротьби з цим негативним явищем, запроваджених у межах Організації Об'єднаних Націй, Радою Європи, Інтерполом, Міжнародним валютним фондом, Світовим банком та іншими міжнародними інституціями. Загальні засади протидії корупції, що сформульовані міжнародними організаціями, взято за основу в розвинених країнах. Серед найважливіших документів, які підписані, ратифіковані та набули чинності в Україні, слід виокремити такі: «Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією», «Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією», «Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції». Метою «Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією» (дата підписання: 04 листопада 1999 р.; дата ратифікації Україною: 16 березня 2005 р.; дата набуття чинності: 01 січня 2006 р.) є передбачення кожною стороною у своєму внутрішньому законодавстві ефективних засобів правового захисту осіб, яким заподіяно шкоду внаслідок корупційних дій, із метою надання таким особам можливості захищати свої права та інтереси, включаючи можливість отримання компенсації за заподіяну шкоду [2]. Переконання у необхідності здійснювати у невідкладному порядку спільну кримінальну політику, спрямовану на захист суспільства від корупції, включаючи ухвалення відповідних нормативно-правових актів і застосування превентивних заходів; наголошення на тому, що корупція: загрожує правопорядку, демократії та правам людини; руйнує належне управління, чесність та соціальну справедливість; перешкоджає конкуренції, економічному розвитку; загрожує стабільності демократичних інститутів і моральним засадам суспільства, що ефективна боротьба із корупцією вимагає розширення, активізації та поліпшення міжнародного співробітництва у кримінальних справах, зумовило підписання державами-членами Ради Європи «Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією» (дата підписання: 27 січня 1999 р.; дата ратифікації Україною: 18 жовтня 2006 р.; дата

набрання чинності для України: 01 березня 2010 р.). Цілями «Конвенції ООН проти корупції» (дата підписання – 31 жовтня 2003 р.; дата ратифікації Україною – 18 жовтня 2006 р.; дата набрання чинності для України – 01 січня 2010 р.) є: застосування й посилення заходів, спрямованих на більш ефективне запобігання корупції та боротьбу з технічною допомогою щодо запобігання корупції та боротьби з нею, зокрема в поверненні активів; заохочення чесності, відповідальності й належного управління громадськими справами й державним майном. Відповідно до статті 8 Конвенції державам-учасницям пропонується: заохочувати непідкупність, чесність і відповідальність своїх державних посадових осіб згідно з основоположними принципами своєї правової системи; застосовувати у межах своїх інституціональних і правових систем кодекси або стандарти поведінки для правильного, добросовісного й належного виконання державних функцій; можливість запровадження заходів і систем, які сприяють тому, щоб державні посадові особи повідомляли відповідним органам про корупційні діяння, про які їм стало відомо під час виконання ними своїх функцій; запроваджувати заходи й системи, які зобов'язують державних посадових осіб надавати відповідним органам декларації про позаслужбову діяльність, заняття, інвестиції, активи та про суттєві дарунки або прибутки, у зв'язку з якими може виникнути конфлікт інтересів стосовно їхніх функцій як державних посадових осіб; можливість вжиття згідно з основоположними принципами внутрішнього права дисциплінарних або інших заходів стосовно державних посадових осіб, які порушують кодекси або стандарти. Конвенцією ООН також визначаються основні параметри міжнародного співробітництва в боротьбі з корупцією, що передбачають умови видачі осіб, котрі скоїли корупційні злочини, взаємну правову допомогу, передачу карної справи, спільні розслідування, спеціальні методики розслідування, заходи для повернення активів, попередження у виявленні переказів та доходів від злочинів, механізми вилучення майна, збір та аналіз інформації про порушника, підготовку кадрів і технічну допомогу, інші форми й способи взаємодії держав-учасниць під час вирішення цієї проблеми.

Серед документів Європейського Союзу в сфері боротьби з корупцією найважливішими є Комюніке Європейської комісії від 28 травня 2003 р. щодо комплексної політики Європейського Союзу з протидії корупції, в якій визначено основні засади боротьби з цим негативним явищем в Євросоюзі та окреслено принципи вдосконалення протидії корупції в нових країнах-членах, країнах-кандидатах і третіх країнах, а також Рамкове рішення Ради Європейського Союзу № 568 від 22 липня 2003 р. «Про боротьбу з корупцією в приватному секторі»,

в якому визначається поняття «активної» та «пасивної» корупції і встановлюються санкції стосовно осіб, зокрема юридичних, за вчинення таких злочинів. Основною метою створеної у травні 1999 року «Групи країн проти корупції» (GRECO), що діє в межах Ради Європи, є оцінка рівня корупції в державах-членах організації; виявлення недоліків у національних механізмах боротьби з корупцією; підтримка в проведенні необхідних законодавчих та інституційних реформ у цій сфері; здійснення контролю за виконанням угод і правових документів, прийнятих Радою Європи відповідно до програми дій проти корупції [3]. Основу державної політики у сфері протидії корупції становлять напрями впливу на передумови корупції: звуження меж державного регулювання, економічних і соціальних процесів; розробка та запровадження механізму залучення трудових колективів до контролю за додержанням антикорупційного законодавства, здійсненням заходів щодо запобігання корупційним діянням та їх громадського обговорення; вдосконалення системи оподаткування, зменшення податкового тиску на підприємців та інших фізичних осіб, спрощення порядку стягнення податків, розширення сфери застосування фіксованих платежів; виявлення та заборона будь-яких монопольних проявів, сприяння природній конкуренції тощо. Впродовж останніх років провідні країни світу почали ухвалювати та впроваджувати державні антикорупційні стратегії. Загалом це означає, що країни почали застосовувати системний підхід для створення таких умов і механізмів, які би створили умови, що стримують зростання корупції. Існує лише один спосіб усебічного вирішення цього завдання – це ухвалення єдиного документа – загальної антикорупційної стратегії в кожній окремій країні. Впродовж тривалого часу в міжнародних правових інструментах запровадження політики попередження корупції навіть не згадувалися або згадувалися лише деякі їх елементи. 2003 року цей метод був зазначений і описаний у міжнародному обов'язковому правовому документі – у статті 5 Конвенції ООН проти корупції (UNCAC).

У статті 5 Конвенції зазначено:

1. Кожна країна – сторона Конвенції, згідно з фундаментальними принципами своєї правової системи, розробляє та впроваджує або забезпечує виконання ефективної, скоординованої антикорупційної політики, яка сприяє участі суспільства та ґрунтується на принципах верховенства права, належного управління державними справами та державною власністю, прозорості та підзвітності.

2. Кожна країна – сторона Конвенції докладает зусиль для запровадження та сприяє втіленню ефективної практики, спрямованої на запобігання корупції.

3. Кожна країна – сторона Конвенції проводить періодичну оцінку відповідних правових інструментів та адміністративних заходів, щоб визначити, наскільки вони відповідають завданню запобігання корупції та боротьби з нею.

4. Сторони Конвенції в усталеному порядку та згідно з фундаментальними принципами своїх правових систем співпрацюють одна з одною та з відповідними міжнародними та регіональними організаціями з метою сприяння та розробки заходів, про які йдеться у цій статті. Така співпраця може охоплювати участь у міжнародних програмах і проектах, спрямованих на запобігання корупції.

Якщо відкинути юридичне формулювання, то ця стаття в обов'язковому порядку вимагає від країн – сторін Конвенції здійснювати, відповідно до фундаментальних принципів своєї юридичної системи, таке:

- забезпечувати не лише ухвалення, а й упровадження запобіжної антикорупційної політики;
- забезпечувати ефективність і скоординованість політики і під час їх ухвалення, і впровадження;
- визнавати необхідність участі всього суспільства як дуже важливого елемента впровадження такої політики;
- під час ухвалення та реалізації такої політики слід дотримуватися таких головних принципів: забезпечення верховенства права, прозоре, оперативне та справедливе управління державними справами органами державної влади та сприяння загальній доброчесності, прозорості та підзвітності;
- важливою є не лише політика, а й практика, яка би створювала умови для ефективного запобігання корупції;
- слід періодично оцінювати антикорупційні заходи та визначити рівень їхньої корисності;
- надзвичайно важливим елементом у запобіганні корупції є міжнародна співпраця. Європейські країни розпочали розробляти свою антикорупційну політику ще задовго до ухвалення Конвенції ООН проти корупції. Внаслідок цього вони відрізняються за змістом і якістю, однак у будь-якому разі спонукають до виконання певних заходів у сфері запобігання корупції.

За нетривалий час після ухвалення Конвенції ООН проти корупції у серпні 2006 р. щонайменше 22 європейські країни розробили та ухвалили власну антикорупційну політику (яка однак дуже відрізняється за своєю якістю). Слід також зазначити, що в деяких державах найактивнішим ініціатором розробки проекту антикорупційної політики є громадянське суспільство [4].

У Болгарії перша в її історії стратегія була підготовлена недержавною організацією. Група Ради Європи держав проти корупції (GRECO) – найвпливовіший моніторинговий орган у Європі в сфері боротьби з корупцією – під час свого першого оціночного раунду виявив, що у таких країнах, як Болгарія, Фінляндія, Греція, Нідерланди, Норвегія, Польща, Португалія, Словенія, Іспанія та США ще немає скоординованої та в усіх аспектах задовільної державної програми стратегії боротьби з корупцією. Через рік чи два після оцінки Болгарія, Польща та Словенія ухвалили свої стратегії та виконали власні міжнародні зобов'язання. Навіть для країн, що мають стратегії, були сформульовані рекомендації GRECO щодо їх удосконалення з метою досягнення найбільшої відповідності з міжнародними стандартами та практикою. Найцікавішою є практика тих держав, де антикорупційні механізми виявилися найадекватнішими. За всієї специфіки історичного, економічного, культурного й ментального розвитку кожної держави вони мають загальні підходи, використання яких дало змогу знизити рівень корупції так, що вона фактично не впливає на соціально-економічний розвиток та права людини. Їх насамперед об'єднує максимальна демократизація суспільного життя, надання громадянам рівних прав і можливостей для реалізації їхніх здібностей і можливостей, достатній рівень матеріального забезпечення більшості населення, розумне врівноваження доходів населення, реалізація принципу верховенства права та загальна повага до закону. Важливе значення за кордоном мають інститути громадянського суспільства, особливо в контролі за діями влади, активна антикорупційна позиція більшості громадян, їхніх громадських об'єднань, неприйняття ними корупції як риса ментальності. Особливо активну роль у протидії зловживанням влади відіграють засоби масової інформації. Ще один важливий важіль: світовий досвід доводить, що справжніх успіхів у протидії корупції досягають ті країни, де влада перебуває під сильним тиском опозиції, яка контролює її. Це вигідно і самій владі. Однак за наявності загальних підходів кожна держава шукає власні національні механізми протидії корупції з урахуванням менталітету народу, історії, культури, рівня матеріального забезпечення тощо, оскільки підґрунтя корупції у країнах Азії, Африки та Європи – різні. Корупція як соціальне явище характерна будь-якому суспільству, державі, жодна країна у світі сьогодні не може оголосити себе вільною від корупції. Однак окремим країнам світу вдається ефективно боротися з цим негативним явищем. До держав, які створили ефективний механізм протидії корупції, можна віднести: Фінляндію, Данію, Нову Зеландію, Ісландію, Сінгапур, Швецію, Канаду, Нідерланди, Люксембург, Норвегію, Австралію,

Швейцарію, Великобританію, Австрію, Ізраїль, США, Чилі, Ірландію, Німеччину та ін. Кожна із країн має свої особливості в організації антикорупційної діяльності, але спільними для них є: зусилля щодо організації активної протидії корупційним виявам; створення відповідної правової бази; залучення громадських організацій до протидії корупційним виявам. Взірцем найменш корумпованих країн є Скандинавські держави, зокрема Фінляндія. Саме цю країну міжнародна неурядова організація по боротьбі з корупцією «Трансперенсі Інтернешнл» визначає як одну з найменш корумпованих серед 133 країн світу. Фінляндія як член Європейського Союзу є учасником усіх основних нормативних документів Євросоюзу з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією. Однак імплементація європейських законів у національну правову систему здійснюється цією країною досволі виважено. Головним принципом цього процесу є органічне поєднання національного законодавства Фінляндії із загальноєвропейським, із мінімально можливими змінами першого [5].

У Швеції особливу роль у протидії корупції відіграє Омбудсмен. Тут діє декілька таких інститутів: із нагляду за судами, прокуратурою й поліцією; із соціальних питань – освіти, охорони здоров'я, податків, транспорту. Є Омбудсмен у справах споживачів і окремо у справах економічної свободи. Фактично всі сфери життя суспільства охоплені контролем і населення вирішує свої проблеми саме через Омбудсмена. Крім того, у Швеції активно використовуються різноманітні громадські організації. Зокрема незалежним моніторингом за рівнем корумпованості в тих чи інших сферах суспільства займається створена 1994 року громадська організація «Демократичний аудит», яка об'єднує провідних шведських політологів, економістів та інших науковців. Поряд із моніторингом стану розвитку демократичних свобод у шведському суспільстві, ця організація займається і вивченням специфічних питань, зокрема пов'язаних із боротьбою з корупцією [6].

Прикладом комплексної боротьби з корупцією є антикорупційна стратегія Нідерландів, яка охоплює такі процедурні та інвестиційні заходи, як:

- постійна звітність і гласність щодо виявлення корупції та обговорення наслідків – покарання за корупційні дії;
- розробка системи моніторингу можливих місць виникнення корупційних дій у державних та громадських організаціях і суворого контролю за діяльністю осіб, які там працюють;
- створення системи прав і обов'язків посадових осіб із визначенням міри відповідальності за порушення посадової етики та корупційні вияви.

Франція має власний досвід боротьби з корупцією. 1993 року у цій країні створено Центральну службу з боротьби з корупцією, на яку покладено такі важливі функції, як централізація інформації, необхідної для попередження (виявлення) фактів активної та пасивної корупції, зловживання службовим становищем і з боку державних службовців, і приватних осіб, хабарництва, дій у корисливих цілях, також надання допомоги судово-слідчим органам у випадках їх звернень щодо надання інформації, що свідчить про факти правопорушень. Японський досвід боротьби з корупцією доводить, що відсутність єдиного кодифікованого акта, спрямованого на боротьбу з корупцією, не перешкоджає ефективному вирішенню проблеми [6].

У США накопичено практично найбільший досвід боротьби з корупцією. Організована злочинність тут уперше стала предметом обговорення на «високому рівні» ще 1929 року, коли її вивченням займалась так звана «Комісія Цікершема». Відтоді ця проблема є в центрі уваги комісій, комітетів та підкомітетів, що створювались згідно з рішенням конгресу чи президента, які в результаті довгого та ретельного вивчення різних аспектів боротьби з організованою злочинністю та корупцією розробляли рекомендації, які були покладені в основу федеральних законів. Важливим організаційним заходом, здійсненим урядом США, було створення в червні 1970 р. «Національної ради по боротьбі з організованою злочинністю», головним завданням якої є розробка загальнонаціональної програми дій. Головну роль у діяльності з боротьби з організованою злочинністю відіграє Міністерство юстиції США, яке розробляє національну стратегію боротьби зі злочинністю в країні та здійснює методичне керівництво цією роботою. Головним підрозділом Міністерства юстиції, на яке безпосередньо покладена боротьба з організованою злочинністю, є Федеральне бюро розслідувань (ФБР) [7]. Окрім того, відповідно до програми боротьби з організованою злочинністю федеральним урядом створено «Ударні сили», які діють під загальним керівництвом Міністерства юстиції США та співпрацюють із правоохоронними органами штатів. Головними їхніми завданнями є виявлення фактів корупції і груп організованої злочинності, а також пошук доказів злочинної діяльності учасників незаконного підприємництва. Правовий режим діяльності «Ударних сил» визначається кримінально-процесуальним законодавством та спеціальними інструкціями Міністерства юстиції США.

Висновки. Отже, аналіз досвіду протидії корупції в різних країнах світу свідчить про використання ними різних методів і засобів. Усі вони дають позитивний ефект, який полягає у зменшенні (мінімізації) рівня корупції. Не варто сподіватись, що копіювання чийогось

досвіду стане панацеєю для України. Нашій державі необхідно розробляти власний механізм протидії корупції, що відповідає національним особливостям і традиціям українців. З огляду на викладене можна зробити висновок, що для посилення протидії корупції в Україні необхідно максимально використати механізми, застосовувані в розвинутих країнах, які дали змогу обмежити корупцію так, що вона не загрожує суспільному розвитку. Для цього потрібна тверда політична воля вищого керівництва держави, яке особистою поведінкою й способом життя демонструє чесність, порядність і прагнення побороти це явище. Необхідним є також загальне розуміння політичною й управлінською елітою того, що прийняття лише одного, навіть ідеального закону, не вирішить проблеми, має бути задіяно багато інших важелів: політичних, економічних, соціальних, культурних, етичних тощо. Тобто, лише комплекс заходів може обмежити це явище. У цьому ж напрямі не менш важливу роль можуть відіграти структури громадянського суспільства і для посилення контролю за діяльністю органів влади й управління, і для підвищення рівня правосвідомості й культури громадян. Ситуація в державі потребує максимуму зусиль усіх гілок влади й органів місцевого самоврядування, застосування необхідних загальнодержавних заходів, спрямованих на вдосконалення антикорупційного законодавства.

1. Невмержицький С. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізм протидії: монографія / С. В. Невмержицький. – К.: КНТ, 2008.

2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 29 вересня 2003 р.: Підписана Україною 12 грудня 2003 р. у м. Меріда (Мексиканські Сполучені Штати).

3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції Конвенцію ратифіковано із заявами Законом № 251-V (251-16) від 18.10.2006.

4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності. Прийнята резолюцією 55/25 Генеральної Асамблеї від 15 листопада 2000 р.

5. Конвенція про корупцію у контексті кримінального права (ETS 173): Прийнята Радою Європи (м. Страсбург) 4 листопада 1998 р. і відкрита дія підписання 27 січня 1999 р. // Антикорупційні розслідування та стратегія попередження корупції: матеріали Міжнародного семінару (м. Київ, 15–16 травня 2002 р.). – К., 2002. – С. 49–61.

6. Міжнародні правові акти та законодавство окремих країн про корупцію / упоряд.: М. І. Камлик та ін. – К.: Школяр, 1999. – 480 с.

7. Американська конвенція проти корупції, прийнята на третьому пленарному засіданні ООН 29 березня 1996 року // Антикорупційні розслідування та стратегія попередження корупції: матеріали Міжнародного семінару (м. Київ, 15–16 травня 2002 року). – К., 2002. – С. 68–78.

Нагачевская Ю. С. Международный опыт правовых и организационных мер в области предупреждения коррупции и его осуществления в Украине

Исследованы и проанализированы опыт развитых демократических стран мира в области предотвращения коррупционных правонарушений. Определены основные позитивные меры противодействия коррупции, которые можно использовать в правоохранной практике органов внутренних дел Украины. Сделаны выводы о необходимости заимствования положительного международного опыта противодействия коррупции. Практический опыт правовых государств мира в сфере борьбы с коррупционными преступлениями позволяет сформировать представление об основах передовой национальной антикоррупционной стратегии, выработка которой сегодня необходима в Украине.

Ключевые слова: *коррупция, противодействие коррупции, международное сотрудничество, опыт противодействия коррупции, стратегия борьбы с коррупцией.*

Nagachevskaya Y. S. International experience of legal and organizational measures in the sphere of corruption prevention and its implementation in Ukraine

The main vector of development of Ukraine in the world today is aimed at creating a democratic society, able to provide every citizen the realization of his abilities and meet their needs, accompanied by a number of negative trends that threaten the functioning of the state machinery. Among the destructive phenomena that require complex opposition from the society, corruption is an important place. Originating on the background of government dysfunction, it ruthlessly destroys democratic fabric of society, pererodzhuye state apparatus, violates the principle of equality of citizens and legal persons before the law, catalyzes organized crime, has a devastating blow to integration processes in the world. Analysis of international experience in fighting corruption suggests that in modern conditions corruption were those factors that threaten national security and democratic development of most countries, negatively affect all aspects of social life. The article deals with the research and experience of the most developed countries in preventing corruption. The main positive measures to combat corruption, which can be used in Ukraine. The conclusions about the need for positive international experience borrowing against corruption in Ukraine. When considering the problem of corruption is the important question of studying the experience in this field gained by the international community. It is interesting because it is an example of classical legal ideology, formed during the development of most of Europe and was deprived in its development ideological features. Also, undeniable is the fact that to effectively counter corruption not only at the unification of efforts and coordination among all stakeholders, but also to bring their own legislation and penal policy in General, a single world standard. Ukraine is a supporter of common global values, which requires the integration with other countries in terms not only of information exchange and mutual international assistance in combating crime, but also in the development of common legal standards on the basis of a common understanding of the essence of the phenomenon of corruption.

Key words: *corruption, anti-corruption, international cooperation, the experience of anti-corruption strategy to combat corruption.*

Стаття надійшла 29 січня 2016 р.